

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK *

Posamezna številka 16 vinarjev.

Cene po pošti:

za celo leto K 40.—
za pol leta K 20.—
za četrt leta K 10.—
za 1 mesec K 5.50
Za Ljubljano mesečno 3 K.
Uredništvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 6.
Uredn. telefon št. 50.

Wilson se vrne danes v Ameriko.

LDU Lyon, 27. junija. (Brezžično). Predsednik Zedinjenih držav bo s svojo soprogo zapustil Pariz v soboto zvečer; odpeljal se bo v posebnem vlaku s kolodvora Gare des Invalides ob 21.45 minut proti Brestu, kjer se bo vkrcal na New York.

LDU St. Germain, 25. junija. (ČTU) Pred-

sednik Poincare je imel včeraj pri obedu, prirejenem na čast predsedniku Wilsonu, ki se prihodnje dni vrne v Ameriko, govor, v katerem je izvajal, da bo poslej naloga aliiran-čev ta, da bodo natančno nadzorovali izvedbo nemških mirovni pogojev; mnoga znamenja kažejo, da je tudi zanprej potrebna previdnost.

Lansing bo zastopal Wilsona.

Tudi Lloyd George odide.

LDU Lyon, 27. junija. (Brezžično). Glasom »Tempsa« ne bo vsled ceremonije podpisa nastopil v poslovanju mirovne konference noben presledek, dasiravno bo predsednik Wilson zapustil Pariz še isti večer in se bo Lloyd George povrnil v nedeljo v London. Eden kakor drugi bo izročil svoja pooblastila enemu izmed članov delegacije. Lloyd Georgea bo za njegove odsotnosti zastopal Balfour, angleški državni tajnik za zunanje posle, dočim bo ameriški državni tajnik Lansing

nadomeščal predsednika Wilsona. Pričakovati je, da bo v ponedeljek konferenca vzela v pretres mirovno pogodbo z Nemško Avstrijo; istočasno se pripravljata mirovni pogodbi z Bolgarijo in Turčijo. Verjetno je celo, da odsotnost obeh vladnih načelnikov ne bo nobena ovira za razrešitev drugih, zlasti kolonijalnih vprašanj, katerih se je te dni lotil svet četvorice in o katerih še ni izrečena zadnja beseda.

Prehrana Celovca.

LDU Celovec, 27. junija. Vojaška uprava kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je z ozirom na veliko pomanjkanje živili po lastnem nagibu in na prošnjo občinske uprave ter nekaterih uglednih meščanov izposlovala za mesto Celovec in okolico 30 pitanih volov, 1

vagon masti, 1 vagon slanine, 1 vagon preka-jenega mesa in salam, 184 živih svinj, 102.495 kg krušne moke ter 19.810 kg krompirja. Druga živila so na potu. Radi znižanja cen, ki so pa po večini že nižje kakor prejšnje, se vrše pogajanja, k bodo kmalu končana.

Ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani.

LDU Dunaj, 27. junija. (ČTU) Upravni svet južne železnice je v svoji včerajšnji seji pod predsedstvom predsednika Weeberja po predlogu ravnatelja generalne direkcije dr.

Falla sklenil, da se v Ljubljani ustanovi obratno ravnateljstvo južne železnice za Jugoslavijo.

Vojaška zveza med Ameriko in Grško.

LDU Bazel, 27. junija. (ČTU). Iz Pariza javljajo: Časopisi objavljajo, da sta Amerika in Grška podpisali defenzivno zvezo. Pogodba

predvideva celo vrsto važnih določb in je sklenjena za 10 let.

Sovražnosti proti Mažarom ustavljene.

LDU Dunaj, 27. junija. (ČTU) Rumunski dopisni urad javlja: Kljub temu, da so so-ovražnosti proti Ogrski ustavljene, so naše čelo vendar še vedno pripravljene za primer, da bi bilo treba zopet začeti z operacijami.

LDU St. Germain, 26. junija. (ČTU) Pra-

ški dopisnik »Tempsa« poroča, da so se so-ovražnosti na Slovaškem ob določeni uri končale, da so pa ogrske čete še niso umaknile. asprotno se čuje o velikem premikanju ogrskih čet in se je bati novega ogrskega izdajstva.

Prestolonaslednik v Ljubljani.

m Belgrad, 28. junija. (Izvirno.) Prihodnje dni bo odpotoval regent prestolonaslednik Aleksander na uradne posete pokrajinskih vlad v Zagrebu in Ljubljani ter bo ob tej priliki izvršil tudi pregled čet.

Dr. Korošec nadomestuje ministrskega predsednika.

m Belgrad, 28. junija. (Izvirno). Na poziv naše mirovne delegacije odide radi raznih vprašanj vojne odškodnine nekoliko ministrov z ministrskim predsednikom Stojanom Protičem na čelu, ki ga bo za njegove odsotnosti nadomestoval ministrski podpredsednik dr. Korošec.

Seja ministskega sveta.

m Belgrad, 28. junija. (Izvirno.) Ministrski svet je imel včeraj zvečer plenarno sejo, na kateri se je razpravljalo o vprašanjih notranje in zunanje politike naše države.

Ministrska kriza.

m Zagreb, 28. junija. (Izvirno.) »Obzore« javlja iz Belgrada: Vsled odhoda nekaterih ministrov v Pariz je odgodena ministrska kriza, ki je postala v zadnjem času aktualna vsled nesoglasij med posameznimi ministri. Kakor doznavamo iz poučenega vira, bodočji vojni minister ne bo več general, ampak politik.

Finančno upravno sodišče v Zagrebu.

m Belgrad, 28. junija. (Izvirno.) Podpisana je naredba o začasnimi ustanovitvi in organizaciji finančnega upravnega sodišča za Hrvatsko, Slavonijo, Medjimurje in Reko s sedežem v Zagrebu.

Železničarsko zborovanje v Sarajevu.

m Sarajevo, 28. junija. (Izvirno.) Delegati železničarjev iz Belgrada, Ljubljane in Zagreba bodo imeli dne 6. julija t. l. sestanek v Sarajevu, a 7. julija se bo vršil kongres, na katerem bodo razpravljali o zakonskem načrtu glede ureditve železniških raz-

mer in o spomenici, ki se je svoj čas poslala v Belgrad.

Poslanik Pogačnik v Belgradu.

in Belgrad, 28. junija. (Izvirno.) Včeraj popoldne je došel v Belgrad naš dunajski poslanik Josip Pogačnik. Tekom popoldneva je konferiral z min. predsednikom Stojanom Protičem, popoldne pa je bil sprejet v posebni avdienci pri regentu.

Vidov dan v Zagrebu.

in Zagreb, 28. junija. (Izvirno.) Danes popoldne se je proslavil Vidov dan na svečan način. Vse zagrebške ulice so okrašene s srbskimi, hrvatskimi in slovenskimi zastavami. Na Jelačićevem trgu je bila slovesna pravoslavna maša, nakar je svečanostni sprevod krenil na gledališki trg, kjer sta govorila ban Paleček in general Boža Janković. Slovesnosti so se udeležili vsi zastopniki vojnih in civilnih oblasti ter ogromna množica.

Pomiloščenje.

in Belgrad, 28. junija. (Izvirno.) Podpisan je ukaz o pomiloščenju vseh vojnih in civilnih kaznjencev, ki so bili obsojeni do 1. leta zaporja brez izgube časti in čina. Ukaz bo objavljen danes.

Zakon o emisijski banki.

in Belgrad, 28. junija. (Izvirno.) Zakon o emisijski banki, ki ga je potrdil ministrski svet, bo predložen prihodnji teden narodnemu predstavništvu.

Izvoz iz Avstrije v Jugoslavijo.

LDU Dunaj, 27. junija. (ČTU). V interesu avstrijskih državljanov, ki so v Jugoslaviji nakupili blaga in ga tudi plačali, pa ga zaradi izvozne zapore ne morejo več prejeti, namerava avstrijski »Warenverkehrs-bureau« omogočiti kupcem, da spravijo blago v Avstrijo. To se bo doseglo s tem, da se bo dovolil tudi v Jugoslavijo izvoz že plačanega blaga iz Avstrije.

Nemško divjaštvo.

LDU Pliberk, 28. junija. Kakor smo svoj čas javili, so dne 5. maja t. l. nemški roparji napadli tukajšnjo hranilnico in posojilnico ter jo izplenili in razdeljali. Blagajne so razbili ter odnesli vso gotovino, pečate, tiskovine, podobe, pisalne potrebščine, table itd. Krekovo podobo so razbili na drobne kosce. Približno ocenjena škoda znaša 4355 kron.

Celo Ogrsko naj zasede ententa.

LDU Bukarešta, 27. junija. (ČTU). Rumunski tiskovni urad poroča: V tukajšnjih ententnih vojaških krogih se izraža želja, da se v vrhu popolne vzpostavitve reda in miru razprostri Ogrska prav tako, kakor Bolgarija in se zasedeta po ententnih četah.

Pogodba z Nemško Avstrijo

LDU St. Germain, 27. junija. (Brezlično.) Državni kancelar Nemške Avstrije, dr. Renner, je poslal mirovni konferenci novo noto, kjer pravi, da mora nemško-avstrijska delegacija, preden pojasni svoje stališče glede gospodarskih in finančnih klavzul mirovne pogodbe, opozoriti mirovno konferenco na vprašanje, kaj je z likvidacijo imovine, ki se nahaja na ozemlju novonastalih držav in ki je last podanikov nemško-avstrijske države.

LDU Berlin, 27. junija. (ČTU) »Frankfurter Nachrichten« javljajo iz Curiha: Kakor poroča »Secolo« iz Pariza, ni ententni svet ugodno sprejel avstrijske protinote. Po Lansingovi izjavi se na pogodbenih temeljih ne bo izpremenilo nič.

Zborovanje komunistov na Dunaju.

LDU Dunaj, 27. junija. (ČTU) Komunisti sklicujejo za ponedeljek zborovanje, da bi bodoči kongres deželnih svetov pozvali, naj proglasi republiko svetov.

Iz Rumunije.

Iz Rumunije.

LDU Bukarešta, 25. junija. (RomDU Dacia). Narodnoliberalna stranka upa, da ostane Bratianu na krmilu in da bo v sporazumu z zastopniki osvobojenih zemelj mogel organizirati odpor zoper podpis mirovne pogodbe.

LDU Bukarešta, 25. junija. (RomDU Dacia). Član vlade je izjavil, da bodo splošne volitve med 15. avgustom in 1. septembrom. Ko so razpišejo volitve, se bo hkrati odpravilo oblegovalno stanje in bo prenehala cenzura.

LDU Sibin, 27. junija. (ČTU) Erdeljski minister Štefan Popp je izjavil uredniku »Universala«, da člani erdeljskega sveta ne priznavajo miru v današnji obliki, ker je rumunski narodni svet kategorično prevzel mandat, zediniti vse rumunsko ozemlje Ogrske z Veliko Rumunijo. Neodvisno rumunsko časopisje trdi, da more mir podpisati samo narodna vlada. Tukajšnji krogi upajo, da bo kmalu vzpostavljena zveza med Prago in Bukarešto.

Obsojena napadalca na dr. Kramafa.

LDU Praga, 27. junija. (ČTU) V procesu proti napadalcem na ministrskega predsednika Kramafa je bil Alojzij Štastny obsojen na 8 in Vladimir Gregor na 4 leta težke ječe. Zagovornika sta prijavila ničnostno pritožbo.

Iz pokrajine.

k Slovénsko čtivo na Koroško! Nemci so imeli razvito na Koroškem silno agitacijo za Nemško Avstrijo in proti Jugoslaviji. Da se ta vpliv nemškega tiska in osebne agitacije čimprej izpodrine, je med drugim tudi nujno potrebno, da se prebivalstvo, posebno mladina na Koroškem čimprej privadi slovenskemu čtivu. V ta namen prosijo podpisani šolski komisariat slovensko javnost posebno še šolska vodstva, krajne šolske svete itd., da podarijo šolske in mladinske knjige, ki morda niso več v rabi in jih lahko pogrešajo ter primerne spise in brošure za šolske in ljudske knjižnice na Koroškem. Darove hvaležno sprejema: Šolski komisariat v Borovljah.

k Podpora nezaposlencem. Deželna vlada je sprejela naredbo, s katero se z nekaterimi spremembami podaljšuje veljavnost dosedanjih naredb o podporah nezaposlencev do dne 30. septembra 1919.

k Zagradba hudournikov. Obstoječi gozdni tehnični oddelek za zagradbo hudournikov na Kranjskem v Ljubljani se spremeni v toliko, da se razširi njegov delokrog na celo ozemlje Slovenije in se naslov spremeni v »gozdni tehnični odsek za zagradbo hudournikov za Slovenijo v Ljubljani«. Ta oddelek je neposredno podrejen oddelku deželne vlade za kmetijstvo.

k Odškodninsko postopanje pri vojni dajatvah. V svrhu hitrejšega postopanja pri odločanju o cenitvah in odškodninah po vojni dajatenih predpisih je deželna vlada predlagala ministrstvu za notranje zadeve, da iste v sporazumu z ministrstvom vojne odobri spremembo § 83 vojnno-dajatvenega zakona v toliko, da bode tukajšnja deželna komisija za odmero odškodnin za vojne dajatve upravičena, da končno veljavno odloča o vseh prijavljenih zahtevah.

k Sejmi v Ormožu. Z dovoljenjem oblasti se vršijo tukaj zopet redno živinski sejm in sicer živinski vsaki prvi ponedeljek v mesecu, svinjski pa vsaki treak. 1. malega srpana se vrši že prvi svinjski sejem.

k Uvoz iz Nemške Avstrije. Na račun pogodbe 33/SHS z Nemško Avstrijo, je še mogoče uvoziti nastopne predmete: Barve (le še majhno množino), znanstvene instrumente, klobuke, motorje, poljedelsko orodje, orodje za obrtnike, časopisni papir, steklo, razne stroje. Kdor želi uvoziti kak predmet naj vloži takoj s 3 kronami kolekovano prošnjo na Centralno upravo za trgovački promet, podružnica, Ljubljana.

Iz Ljubljane.

1 Oseba vest. Danes popoldne ob 2.51 se pripeljeta v Ljubljano minister dr. Kramen in posl. Pogačnik.

1 Časten večer Hinka Nučiča v Ljudskem domu. V torek bo obhajal g. Hinko Nučič svoj časten večer v Ljudskem domu. Ta večer bo igral v igri »Amnestija«, v kateri nastopa v petih različnih zaporednih vlogah na en večer. V ti igri se nam je predstavil kot resničen umetnik, ki je kos vsaki, še tako težki nalogi; nastop v ti igri smemo šteti med njegove najbolj posrečene nastope; v nji je izmeril vso svojo veliko moč kot umetnik. Nučiča in njegovo delo za našo dramo pozna vsakdo. Kaj je storil za našo dramo, to bomo videli in čutili šele tedaj, ko ga ne bo več med nami. Ta večer bo njegov poslovilen večer, ne samo od Ljubljančanov, ampak tudi od slovenske drame. Vsi njegovi častilci in prijatelji, ki jim je bila na srcu Nučičeva umetnost in naša drama, naj pohitijo v torek v Ljudski dom, da izrazijo vso zahvalo in priznanje umetniku, ki nas zapuša s toplo mislijo na nas in bo živel v mislih z nami tudi tedaj, ko ga ne bo več v naši sredi! Pred predstavo bo Hinko Nučič deklamiral več pesmi slovenskih pesnikov.

1 Dve burki. Jutri zvečer vsi, ki ste radi veseli, v Rokodelski dom, kjer priredi ob 8. Katoliško mladeniško društvo dve prvovrstni burki. Smeha bo dovolj. Pred burkami nas bo spravil v dobro voljo tamburaški zbor, ki proizvaja štirf. točke. Vstopnice dobite v predprodaji jutri v nedeljo od 10. do 12. v Rokodelskem domu, pritičje na desno. Vsi pojdi-mo gledat!

1 **Srbski koncert v Ljubljani!** V četrtek, 3. julija zvečer ob osmi uri se bo vršil v Unionski dvorani znamenit koncert. Bo to pri nas prvi koncert srbskih umetnikov, odkar živimo v svobodni ujedineni Jugoslaviji. Brata Milan in Dušan Jovanovič, mlada — a velika, genialna umetnika potujeta iz Pariza preko Ljubljane v svojo domovino in prideta pod okriljem Glasbene Matice koncert, na katerega Slovence posebno opozarjamo. Predprodaja vstopnic se bo vršila v trafiki v Prešernovi ulici 54.

1 **Milan Jovanovič**, srbski umetnik, violinski virtuos, bivši učenec največjega slovenskega pedagoga Otokarja Ševčika na Dunaju, diplomirani absolvent mojstrske šole Ševčikove iz leta 1918. in v zadnjem letu učenec francoskega violinskega mojstra Remy-ja v Parizu nastopi v četrtek, 3. julija v koncertu pred Slovenci. Jovanovič je eden onih velikanih, kakršni so Kubelik, Kocian, Ondříček, Baloković. Višina koncerta bo prvredna. Že danes opozarjamo.

1 **Na Rožniku!** Jutri, v nedeljo bo imelo prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo svojo običajno sv. mašo na Rožniku ob 8. uri zjutraj. Člani naj se po možnosti udeležijo. Sv. maša in govor bo opravil glavni delavski tajnik č. g. Anton Komljanec.

1 **Na korist revežem** se vrši jutri popoldne ob pol 4. pri »Španu« v Novem Vodmatu vrtna veselica. Vabijo se vsi člani in članice Elizabetne konference.

1 **Umor na Jesenicah pred ljubljansko poroto.** V ponedeljek prične ljubljanska porota razpravljati o obtožbi proti Antonu Završniku, ki je obdolžen, da je zvečer 10. novembra 1918 na Jesenicah ustrelil prekupca Josipa Omejca. Mrtvega Omejca so našli drugo jutro za Kurjo vasjo na Jesenicah. Tri kroglice so ga usmrtili. Kolikor smo izvedeli, Završnik taji zločin, toda zadnji ljudje, ki so videli Omejca živega, so ga videli v Završnikovi družbi. Prič bo povabljenih zelo veliko: 19 ali pa 44, dalje izvedenec, zdravnik. V porotni dvorani bo visel krajevni obris, da bodo mogli porotniki presojsati položaj.

1 **Popravek.** Sklicujoč se na § 19. tiskovne postave Vas prosim, da sprejmete v postavnem roku v Vaš cenj. list sledeči popravek članka »Izpred ljubljanske porote. Velike tatvine pri Skabernetu.« Ni res, da sem služil pri manufakturni tvrdki A. C. Skaberne v Ljubljani od leta 1913. kot hlapec, ni res, da sem po novem letu 1919. pričel s Francem Dolinškom, ki je žagal pri Skabernetovih drva, krasti iz trgovine razno blago, ki ga je Dolinšek odnašal na svoj dom, kjer sva si ga zvečer razdelila in prodala, res pa je, da leta 1913., 1914. in 1915. sploh nisem bil v Ljubljani, se za Ljubljano sploh brigal nisem, še manj pa za tvrdko A. C. Skaberne. Dalje je res, da sem bil leta 1916. in 1917. enkrat v Ljubljani, a da se tudi pri tej priliki nisem brigal za tvrdko A. C. Skaberne, res je, da sem se mimo te tvrdke z avtomobilom peljal, pa že iz tega razloga nisem mogel pri tvrdki ničesar ukrasti. Zato tudi ni res, da bi bil jaz priznan, da sem kradel. Neresnične so pometake tudi vse stvari, navedene v poročilu »Velike tatvine pri Skabernetu.« — Karel V. (bivši kralj ogrski).

1 **Napeljevanje k tatvini.** Včerajšnje nočico z zgornjimi naslovom, ki smo jo prejeli s policije in priobčili, moramo popraviti v toliko, da se Ranžinger Josip ni pregrešil zaradi napeljevanja k tatvini.

1 **Zgubil je danes ubog deček** od Marijinega trga čez Franciškanski most črno denarnico z manjšo svoto denarja. V denarnici je bilo tudi za okoli 10 kron znamk. Pošten najditelj se prosi, naj odda v našem uredništvu.

Izpred ljubljanske porote.

Tatvina pri Skabernetu.

Karel V. in Franc Dolinšek, ki sta se včeraj zagovarjala pred ljubljanskim porotnim sodiščem zaradi tatvine pri tvrdki Skaberne, sta bila oproščena.

Vlom v Zgornjem Kašlju.

Pri posestniku in usnarju Francu Babniku v Zg. Kašlju je bilo v noči na 5. decembra 1918 vlomljeno v delavnico in ukradeno iz nje 22 kravjih koz v teži po 8 kg, 7 telečjih koz v skupni teži 17 kg in 7 polovic podplatov v skupni teži 49 kg. Usnje je bilo popolnoma izdelano in 10 koz je bilo črno pobarvanih. Tatvino so izvršili Andrej Gostinčar (roj. l. 1900), Rudolf Gostinčar (roj. l. 1899), Franc Tome ml. (roj. l. 1900), Angel Jarc (roj. l. 1900), Ivan Grad (roj. l. 1900) in mladoletni 15. dec. 1902 rojeni K. M., kar se je doglalo s preiskavo in kar priznavajo obdolženci sami, izvemši Rudolfa Gostinčarja, ki trdi, da se ne spominja, če je bil pri tatvini udeležen, ker je bil takrat močno pijan. Ostali obtoženci pravijo, da se je tudi on tatvine udeležil. Franc Babnik pravi, da mu je bila zgoraj navedena množina usnja ukradena, a obdolženci izjavljajo, da ne vedo koliko koz, oziroma podplatov da so vzeli, a gotovo ne toliko, kot trdi Babnik. Orožniki so našli pri Gostinčarjevih 10, pri Francu Tometu dve kravji koži, pri Ivanu Višnovarju štiri polovice podplatov, pri Viktorju Trtniku tri kravje in eno telečjo kožo in pod podom Antona Zajca 5 govejih koz, zato je popolnoma upravičen sum, da so vzeli obdolženci vso zgoraj navedeno množino. Sicer so pa obdolženci Jarc, Grad in mladostni M. prvotno sami priznali da so ukradli najmanj 18 koz in tudi zato, ker pravita Angel Grad in Ivan Jarc, da je bilo nekaj koz iz njihovih skrivališč ponoči pokradenih. Franc Babnik trdi, da je znašala vrednost ukradenega usnja nad 15.000 kron, a izvedenec Mally cenil vrednost ukradenega usnja na okroglo 6.000 kron; torej je vsekakor ukradeno usnje vredno nad 4000 K.

Dalje je Angel Jarc s še dvema tovarišema ob prevratu 1918 vzel na koledvoru v Zalogu več grud sladkorja. Pravi, da je šel takrat z dvema vojakoma na koledvor v Zalogu, kjer so ljudje nosili razno blago proč. Zaklicali so: Stoj! Dotičniki so se nato zbal, zbežali in pustili blago na licu mesta. Jarc in njegovi tovariši so vzeli vsak eno grudo sladkorja in odnesli dom.

Andrej Gostinčar priznava tudi, da je kupil ob prevratu od Jakoba Grada en zaboj tobaka za 500 kron, ki je bil glasom mnenja tobačne tvornice namenjen za vojaštvo in je izviral od kake tatvine na železnici ali pa iz kakega vojaškega skladišča, kar je moral ob-

dolženec dobro vedeti, ker si je moral misliti, da si Jakob Grad tobaka v taki množini ni na pošten način pridobil.

V razpravi predseduje senatu višji deželno sodni svetovalec Franc Vederjak, votanta sta višja deželna sodna svetnika dr. Martin Travnar in Anton Nagode. Obtožbo zastopa državni pravnik Ogorevc, obtožence zagovarjajo dr. Svigelj, dr. Frlan in dr. Poček. Predsednik odredi, da se odvede obtožence Angel Jarc. Obtoženi fantje izjavljajo po vrsti na predsednikovo vprašanje, da so krivi. Andrej Gostinčar pravi, da ni od ukradenega usnja ničesar dobil, češ, da je bilo ponoči že toliko ukradeno od ukradenega usnja, da nanj ni nič odpadlo. Izjavi, da jih je napeljal na tatvino K. M. Na vprašanje zagovornika dr. Frlana odgovori Andrej Gostinčar, da je bilo blago zapuščeno in da niso vedeli, da je usnje Babnikovo. Franc Tome: »Zmenili smo se, ker usnja za denar ni bilo mogoče dobiti. Potrebni smo namreč bili čevljev. Vrata je odprl Jarc, svetil sem jaz.« Predsednik: Koliko koz ste odnesli? — »17 ali 18.« Na dr. Frlanovo vprašanje potrdi Tome, da je bil Rudolf Gostinčar tisti večer zelo pijan. — Ivan Grad pravi, da je res tako, kakor sta prejšnja obtoženca izpovedala. — K. M. pravi, da on ni »iztuhale« teh koz, povedal mu je namreč nek fant, da so tam v bašti kože. — Predsednik K. M.: »Ali Vas oče nič ne primejo za ušesa, ker se tako pozno ponoči potepate okoli?« — Molk. Pri delitvi pravi, da ni dobil ničesar. Državni pravnik: »K. M. Ali bi bili kradli, če bi bili vedeli, da boste prijeti?« — »Ne.« — Rudolf Gostinčar pravi, da o celem dogodku ničesar ne ve, ker je bil hudo pijan.

Rudolf Gostinčar najodločneje izjavlja, da on o celi reči ničesar ne ve, ker je bil pijan. — Ogorevc: »Koliko ste pil.« — »Približno en liter.«

Predsednik pove, da je Angel Jarc ušel in da ga niso dobili.

Priča Franc Babnik izpove, da je bajta, iz katere je bilo ukradeno usnje, njegova. Hiša je bila zaklenjena. »Vzel je bil ves leder, samo nekaj podplatov je ostalo.« — Dr. Frlan: »Komu ste prodajali usnje?« — »V velikem Hrvatom, nekaj malega tudi doma!«

Andrej Gostinčar izjavi, da ni vedel, da je bil tobak, ki ga je kupil od Grada, ukraden. — Dr. Frlan: »Koliko ste dali za tobak?« — »550 kron!« — »Pa Vam je bil vzet?« — »Dale.« — Dr. Frlan: »Reveži!« — Pravi, da je posestnikov sin in da je delal dve leti na železnici.

Rudolf Gostinčar pripozna, da je 21. aprila 1919 udaril z roko po ustih Jakoba Briclja iz Hrušce.

Ob pol 12. uri zaključi predsednik Vederjak razpravo, na kar so govorili zastopnik javne obtožbe in zagovorniki.

Po svetu.

s Črna lista. Za časa vojske je prišla angleška vlada na misel, da je sestavila črno listo, na kateri so bile zapisane vse one tvrdke, s katerimi niso smeli kupčevati. Tako črna listo so pozneje uvedli tudi Francozi in Amerikanci. Tako je prišlo do ekonomske blokade. Prvi so opustili to listo Angleži in Amerikanci, pozneje tudi Francozi, ker niso mogli ostati osamljeni.

s Odlikovani avijatiki, ki so preleteli Ocean. Angleški kralj je sprejel v Windsoru stotnika Aleocka in poročnika Browna, ki sta prva preletela atlantski Ocean. Dal jima je naslov vitezov angleškega cesarstva. Aviatika sta nato sprejela nagrado 250.000 frankov, ki jih je bil razpisal »Daily Mail« za prvi polet iz Amerike v Evropo.

s Maševanje je sladko. Tako piše nek ameriškanski časopis: Pozno je že, družba je utrujena; mnenkrat pa ta naskoči nekega moža, ki se je izkazal že parkrat kot pevec.

Prosili so ga, naj zapoje. Pevec pa je pomišljal. Pozno je bilo že, sosede bi se lahko pri-tožili. »O,« se je oglasila mlada gospodinja, »na te ne imejte nikakega obzira. Le zapojte, prejšnji teden so bili zastrupili našega psa.«

Rad. P. Lin.

Iz spominov na prekucijo v Rusiji.

(Konec.)

3. Čez kraj.

Kakor sem že omenil, sem se novembra meseca pripeljal v Caričin. To je več kot deset kilometrov raztegnjena trgovsko in obrtno mesto z več kot 10.000 prebivalci, ležeče na desnem vzvišenem bregu Volge, ravnotam, kjer dela Volga koleno in se vali odtam dalje na jugovzhod proti Kaspijskemu morju. V Caričinu je mnogo tovarov, paromlinov in parnih žag za les, ki ga plavijo iz severnih obvalžkih in obkamskih gubernij semkaj. Tukaj sta dve velikanski tovarni za razne železne

izlivke in izdelke ter za topove; ob enem je tukaj tudi največje pristanišče na Volgi. Ob času razvitega prometa, je bilo v tem mestu in njegovi okolici zaposlenih stotisoč delavcev. Nič čudnega torej, ako je igral Caričin za časa prekucij eno najglavnejših vlog. »Caričin, to je trdnjava boljševizma«, se je izrazil o njem Trocki.

Ko sem se jaz pripeljal v mesto, je tam že vse kar vrelo. Čutil si, da živiš na vukanu, ki more vsak hip izbruhniti. To je menda čutila tudi tamošnja vlada, ker je bila poslednji čas še dosti trpežljiva in nič več tako stroga kot navadno.

Z nekakim mrzličnim zanimanjem je sledil narod za vsakim obratom, za vsakim korakom življenja v stolicah: v Moskvi in v Petrogradu. Vsako gibanje tam gori v to ali drugo smer je našlo takoj globok odmev v Caričinu. Temu skupnemu gibanju je tudi mnogo pomagalo to, da je bil v mestu nastavljen (razun treh pešpolkov) »študentovski bataljon«, v katerem so se vezbali in pripravljali za častnike rekruti iz visokih šol južne Rusije. Med to mladino je bil vedno silno razvit revolucijski duh in ona je razvijala svoje misli tudi med množičnim vojaštvom in delavstvom mesta.

Medtem je narod vedno glasneje in glasneje zahteval, naj se državni stroj očisti od vsega blata, rje in druge gredobe, ki se je posebno ob času vojne priselala, primazala k njemu. Toda dostojanstveni mehaniki in strojevodje tam gori v Piteru so bili tako zaljubljeni vase s svojim znanjem, da se niti zmenili niso za svete drugih. Zato se je pa stroj razletel in pokopal pod svojimi oblomki tudi svoje varuhe.

Bilo je začetkom marca 1917. leta. Iz Petrograda in Moskve so prihajale vesti vedno bolj in bolj zmedene in nerazumljive. Časniki so izostali kmalu popolnoma, a njih mesto je zavzela ljudska govorica. In začele so se širiti novice, gorostasne ko Kavkaz in brezkončne in temne ko sibirski tajga (gozdi). V enem le so bile soglasne: V Petrogradu je narod vstal, ker ni dobil kralja... a dalje, dalje je pletla svojo čudno mrežo človeška domišljija. Car je ubit. Ministri tudi. Zimni dvorec gori, Kronštad je v razvalinah. In tako dalje...

Tako je bilo par dni. Neke polnoči me naenkrat vzbude neredni strel iz pušk, godba in močnejši kriki: Ura! Hitro se oblečem in grem čez železniško progo v mesto. Na trgu pred novim soborom (stolna cerkev) se je dvigala ogromna tolpa navdušenih ljudi, med njimi študentovski bataljon in dva pešpolka z orožjem v rokah. To je bila manifestacija vojaštva in delavstva. Naenkrat se je sprevod ustavil. En študent je zlezal na ograjo mestnega vrta in pozdravil molčečo tolpo z velikim praznikom svobode. In tolpa je zakričala: Ura! Godba pa je igrala marselejo.

Do jutra se je dvigal narod po ulicah mesta in izlival svojo radost v neprestanih vzklikih: Ura! Nič hudega se ni to noč zgodilo, le vojaki so osvobodili vse jetnike iz mestnih ječ, ki so jih nazadnje zažgali. Drugo jutro je oznanil mestni pripravljalni odbor o izvršeni prekuciji, o novem ministru iz členov gosudarstvene dume s trudovikom Kerenskim na čelu in prosil, naj narod mirno čaka daljnjega razvija in trdno zaupa novi resnično narodni vladi. Novi lepaki in posebne izdaje mestnih časnikov pa so opoldne povedali vsemu mestu, da se je car Nikolaj odpovedal prestolu.

Solnce dolgo pričakovane svobode je zasijalo nad Rusijo, no, ne za dolgo. Kmalu so se prikazali čisto od druge strani črni, pošastni oblaki in hitro pokrili vse nebo. Toda o tem drugič.

Vsakovrstne slamnike

priporoča gg. trgovcem in slavnemu občinstvu, kakor tudi slavnate čevlje (solne), predpraznične, slamnate podplate za čevlje

Franjo Cerar, tovarna slamnikov,
Stob p. Domžale.

Tovarna je 7 minut oddaljena od kolodvora.

Ubežnik.

Povest.

Špansko spisal Ferman Caballero. Prevel Al. P.

Ce se ozremo na desno, vidimo, kako se polagoma dviguje in vije glavna cesta med vinogradi in sadnimi drevjem, in potem nekoliko dalje med bujnimi polji zlate pšenice do San Lucar de Barameda.

Na severu, to je v nasprotni smeri od morja, deli polja ravna cesta, ki pelje v Jerez, se obrne potem na desno, da se umakne visokim gricem z izvrstnimi kamolomli, ki so že toliko stoletij dajali človeštvu material za zidanje cerkva in hiš; ko pustimo za seboj še razvaline gradu Donna Blanca, se cesta polagoma izgubi med gorami.

Ta grad, o katerem ne bo kmalu nobenega sledu več, je sezidal ob reki na neki višini Alfonz Modri. A reka se je, kot ubežnik svoji zastavi, izneverila svoji strugi, in izbrala smer proti Villa Diego. Ker je vsled tega izgubil grad svoj pomen kot čuvar in se je naveličal svoje samote in brezdolja, je propadel kakor koč, brez ozira na svoje poetično ime »Donna Blanca« — ime ki ga je dobil po pravljici, ki pripoveduje, da je v tej samoti imel zaprt kralj Don Pedro svojo soprogo, ki mu je bila postala nezvesta.

Ce gledamo prav pozorno ali pa vzamemo v roke daljnogled, zapazimo na ravnini tudi nekaj modernega, namreč železnico; pa... kako majhno! kako neznatno! In če se ozremo nazaj in opazujemo oni močni, trdni grad iz prejšnjega stoletja; če gledamo tam v Cádiz, v Puerto-Real storiščne cerkve, ki so se ohranile vkljub tolilim viharjem in vojskam skozi stoletja... in če primerjamo s tem »ono veliko moderno napravo«, se ne moremo ubraniti misli, da, čim bolj se človek oddaljuje od Boga, tem revnejše, minljivejše in izpremenljivejše so ne le njegove ideje, ampak tudi njegova dela.

Toda vrnimo se previdno, da ne pademo, po starih trilih stopnicah na nekdanje zbirališče hrabrih vojakov, sedaj najmiroljubnejši prostor celega sveta, ki ima — čeravno je to najnesramnejši anahronizem — še vedno svoje prejšnje ime, viden dokaz, kako veliko moč ima navada.

Desno od stopnic je cerkovnikovo stanovanje, najslabše izmed vseh, ker je obrnjeno na dvorišče. Tu je ogelni stolp, čigar turban je okrasila cerkovnikova nečakinja z vencem cvetlic.

Levo je bivališče vdove, gospodarice koškega dvora in v golobnjak izpremenjenega ogelnega stolpa. To je dobronarčen tovariš, ki mu ni mar, da bi branil od skobca zasledovanega goloba, kakor je nekdanj branil kneze v boju s kralji in prepirajoče se vojskovodje.

Potem pride kaplanovo stanovanje, ki je najboljše, in k kateremu spada še lepi osmeroglati stolp, sedanji oratorij, kjer »Devica miru« vzpodbuja srca k malitvi.

Njemu nasproti stanuje učitelj Don José Mentor, njegova dobra žena Doña Escalastica in njegova krasna sestra Doña Liberata. Prejšnjih stanovanj nismo hoteli opisati, da ne bi utrudili čitatelja, ki se najbrže ne zanima za grad Mnesteo tako kot mi. To bivališče pa moramo natančneje opisati, kajti v njem se je večinoma godila naša povest, ki jo hočemo opisati.

Ko prekoračimo nekdanje zbirališče sirovih vojščakov, ki je danes tako mirno in tiho in po katerem se sedaj izprehajajo lepi golobčki, majajoči s svojimi glavicami semintja in ponajajoči se s svojim bleščečim belim perjem — pridemo v majhno predsobo ali hodnik, iz katerega vodijo na levi strani vrata v majhno sobico, ki ima eno samo okno, obr-

njeno na že prej opisano zbirališče. V tej sobici stanuje Doña Liberata.

S hodnika pridemo dalje v dvorano ali družinsko sobo, s čigar balkona je krasen razgled na ribji trg, carinski urad, pristanišče in reko, tja do vedno zelenega obrežja. Soba je opremljena zelo prijazno. Rogožina pokrivtla, na stolah iz mahagonovine pa ležijo bele blazine z bombaževinasto prevleko in žimo iz Bucefalovih časov, ki naveličana večnega zatiranja, marljivo sili iz svojih vic.

V ospredju stoji zelo priprosta miza brez vsakih okraskov, in nad njo visi okvir iz mahagonovine, ki oklepa lepo podoba Matere Božje. Ne daleč od njega visi na steni stara podoba neznatne umetniške vrednosti, a velikega pomena kot predmet oboževanja, ker predstavlja svetega Cajetana, hišnega in družinskega svetnika.

Pod to sliko se nahaja v črno pobarvanem okviru slabo naslikan moški portret z modro-belim pasom, ki naj bi predstavljal kralja Ferdinand VII. in ki ga je obesil njegov lastnik za časa bojev za neodvisnost.

Na levo vodijo majhna vratica v spalnico zakonske dvojice, ki ima obrnjena svoja okna na že prej omenjeni balkon. V njej ni nič posebnega razven polomljene stare omare, na kateri je križ in nekaj knjig; nad njo visi na steni še ena podoba svetega Cajetana.

Iz spalnice pridemo v trioglati vežo in iz te v mogoben ogelni stolp, ki je sedaj izpremenjen v kuhinjo. Kdo je že kdaj videl viteza v oklepu in z železom okovano sulico kot pastirja? Poleg tega se pride od tukaj še v majhno sobico, ki je družinska obednica.

Tu je stanovala že dolgo časa učiteljeva družina. In sedaj, ko natančno poznamo ta posebnega razven polomljene stare omare, na slednikom Feničanov, Rimljanov, Maurov in vojščakov modrega kralja Alfonza — to je prebivalec, ki jih je mogel primerjati z vrabci in golobi, ki so se vgnezdili v od orlov in skobcev zapuščenih gnezdi.

Ce bi bila mirovna liga vedela, kako močno se je spremenil opisani grad v prilog miru, bi bila gotovo izbrala tega nežnega leva, tega ukročenega Herkula, v damo preoblečenega Ahila, tega spavajočega zmaja za kraj svojih sej; vsekakor bi bili lahko s polnim dovoljenjem njegovih prebivalcev prekleli vse orožje — razven Amorjeve pišce.

(Daje.)

Deja pljuče učinkovito podpremo, če prsa in hrbet vsaki dan masiramo s Fellerjevim Elsafliudom. To pospešuje delovanje kože in kožno izdihavanje, poživlja obtok krvi in na ta način krepi pljuče. Elsafliud se že nad 20 let porablja v tisočih družinah in nad 100.000 zahvalnih pisem izpričuje njegov dobrodejni učinek. Tudi mnogi zdravniki so ga preiskusili in ga priporočajo. 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici tega izbornega domačega zdravila stane kamorkoli 24 K, edino pristno pri lekarnarju E. V. Flelerju, Stubica Elsaftr 245 Hrvatsko. Tu se tudi naročajo Fellerjeve odvajajoče barbarške Elsakroglijce. Šest škatljic za 12 K. Te kroglijce so si takom več let pridobile na tisoče odjemalcev, ki nočejo več jemati drugih odvajalnih sredstev. Dočim druga odvajila draže črevo in slabe želodec, učinkujejo Fellerjeve pristne Elsakroglijce želodec krepeče. Zato zaslužijo prednost pred drugimi. Dobra je Fellerjeva migrenska stogla za 2 kroni. Omot in poštnina se računa posebej in najceneje. Kdor naroči več obenem mnogo prihrani. (vi)

Izdajatelj konsorcij »Večernega lista«.
Odgovorni urednik Viktor Cenčič.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.